

« بررسی رابطهی بین اتصال خانواده و معدل یک دانشجو »

پروژهی درس آمار حیاتی

نام و نام خانوادگی:

نگار کرمی

ماندانا خازه

كيميا خامي

نام استاد: دکتر ساویز

فهرست

مقدمه
نمودار جعبهای:
مقایسهی میانگینها:
تحليل واريانس:
رگرسیون خطی و آزمون فرض:
١٣T-Test
\f'
آزمون همبستگی:
تحلیل ریسک:
نتیجه گیری نهایی:

مقدمه

در این تحقیق قصد داریم تاثیر اتصال خانواده را بر معدل دانشجویان بررسی کنیم؛ بنابراین یک نمونه آماری ۳۶۴ نفری از دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر انتخاب کردیم تا درستی این رابطه را تحقیق کنیم.

از آنجایی که روش های آماری بسیاری در این خصوص هستند، که هر کدام نقاط قوت و ضعف خود را دارند بنابراین در این تحقیق بوسیله ی ۶ روش متفاوت این موضوع را بررسی کردیم تا با کنار هم گذاشتن تمام نتایج بدست آمده از آن ها بتوانیم یک نتیجه گیری کلی برای جامعه تمام دانشجویان انجام دهیم.

جامعهی آماری ما در این پژوهش دانشجویان دورههای کارشناسی، کارشناسیارشد و دکتری است.

نمودار جعبهای:

در اینجا قصد داریم تا همبستگی و وابستگی این دو عامل را بر هم مطالعه کنیم.

جدول ا

مقطع تحصيلي												
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent								
ارشد	16	4.4	4.4	4.4								
دکتری	5	1.4	1.4	5.8								
كارشناسي	343	94.2	94.2	100.0								
Total	364	100.0	100.0									

نمودار ساقه و برگ:

نمره اتصال خانواده

Frequency Stem & Leaf

999,00

1	
136,00 Ex	stremes (=<13)
90,00	1. 555555
85,00	1.777777
114,00	1. 99999999
336,00	2. 11111111111111111111
414,00	2. 333333333333333333333333333333
675,00	2. 555555555555555555555555555555555555
594,00	2. 777777777777777777777777777777777777
928,00	2. 999999999999999999999999999999999999
992,00	3.1111111111111111111111111111111111111
1287,00	3.333333333333333333333333333333333333
1295,00	3. 555555555555555555555555555555555555

Stem width: 10

Each leaf: 14 case(s)

معدل

Frequency Stem & Leaf

64,00 Extremes (=<4,5)

66,00 10.004

196,00 11.00033677

682,00 12. 00000000000012333555899

846,00 13. 00000000000001123344467778999

 $1943,00 \qquad 16\;.\;00000000000000000000000011111122333444444555555556666666666777777778\\88889$

2043,00 17 . 0000000000000000000000000111223334444444445555555555555555556677888888 889999999

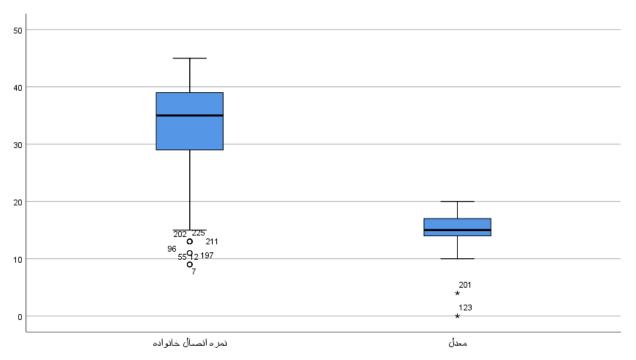
1276,00 18. 00000000000000001112223334455555555566777778889

391,00 19.000000035566889&

54,00 20.00

Stem width: 1,00

Each leaf: 26 case(s)

ىمرە اتصال خانوادە Cases weighted by

نمودار ا

نمودار جعبهای برای مشاهده شکل یک توزیع بر اساس آمارهای توصیفی به کار می رود. البته در حالت کلی این نمودار برای مقایسه چند گروه از دادهها به کار می رود.

در این نمودار هر توزیع توسط یک کادر مستطیلی نمایش داده می شود که طول آن به دامنه بین چارکی (بین چارک اول و چارک سوم) بستگی دارد. چارک یعنی یک چهارم داده ها، وقتی که داده ها از کوچک به بزرگ مرتب شده اند و مثلا چارک سوم یعنی نقطه ای که سه چهارم داده ها از آن کوچکتر هستند. به چهارک، صدک ۲۵ ام نیز می گویند زیرا یک چهارم، معادل ۲۵ صدم داده ها است.

این نمودار بیشتر برای نشان دادن داده های پرت مورد استفاده قرار می گیرد.

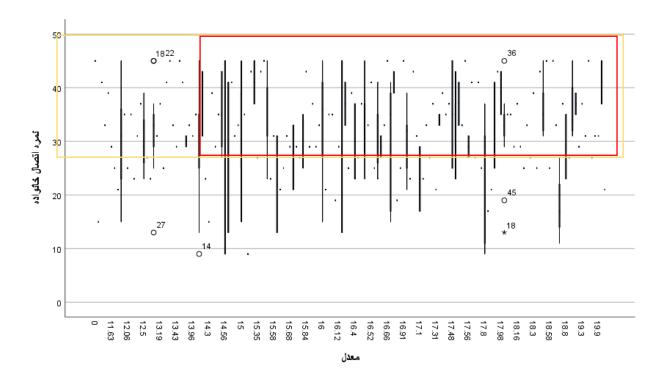
مقادیر پرت با علامت دایره و مقادیر انتهایی با علامت ستاره، به صورت جداگانه در این نمودار نشان داده می شوند.

توجه کنید که مستطیل همان جعبه ای است که در نمودار نیز نشان داده می شود و طول آن به میزان فاصله بین چارک اول (صدک ۲۵ ام) و چارک سوم (صدک ۷۵ ام) است (نصف داده ها درون مستطیل هستند). پهنای این مستطیل معنای خاصی ندارد و طول آن مهم است.

این نمودار به طور همزمان میانه، دامنه تغییرات بین چارک (چهارک یا یک چهارم) اول و سوم، و بیشترین و کمترین مقادیر یک گروه از داده ها را نشان می دهد.

برای تفسیر این نمودار بهتر است که اختلاف زیادی بین میانه و میانگین نباشد زیرا این کار باعث می شود که میانگین شما را به اشتباه بیاندازد.

هر دو نمودار باهم:

نمودار ۲

در نمودار بالا ملاحظه می شود که در معدل های خوب و متوسط نمره ی اتصال به خانواده نسبتا بالا است اما در معدل های بسیار خوب دیده شد که میانگین نمرات اتصال به خانواده می تواند کم باشد.

پس ما با بررسی این نمودار نمیتوانیم به این نتیجه برسیم که اتصال خانواده کاملا رابطه ی خطی با معدل دارد.

توضيح كار:

تمامی این نمودارها و محاسبات با نرمافزار SPSS انجام داده شدهبود.

مقایسهی میانگینها:

در این قسمت قصد بررسی میانگین دو دادهی معدل و اتصال خانواده را داریم.

جدول ٢

		معدل	ارتباط خانواده	
N	Valid	364	364	
	Missing	0	0	
Mear	1	15.6632	31.7198	
Medi	an	15.8200	33.0000	
Mode	9	15.00	33.00	

در جدول بالا به ترتیب از بالا به پایین میانگین، میانه و مُد را مشاهده می کنیم.

از آنجایی که سه مقدار میانگین، میانه و مُد هر دو دادهی معدل و اتصال خانواده به یکدیگر نزدیک هستند بنابراین میتوان گفت که این مقدار میانگین پرت نیست و به عنوان حد متوسط دادهها میتوان آن را در نظر گرفت.

باتوجه به این جدول مشاهده می کنیم که معدل ۳۶۴ دانشجو به طور متوسط ۱۵٬۶۶ است و چون در این تحلیل نمرهی بالاتر از ۱۴ به عنوان معدل خوب در نظر گرفته شدهاست، بنابراین بطور متوسط معدلها خوب هستند.

همچنین نمرهی ارتباط خانواده نیز ۳۱٬۷۱۹ است که چون در این تحلیل نمرهی بالاتر از ۲۷ به عنوان ارتباط خوب در نظر گرفته شدهاست، بنابراین بطور متوسط ارتباط خانوادهها خوب هستند.

در نتیجه باتوجه به توضیحات داده شده می توانیم بگوییم که بطور متوسط دانشجوی با معدل خوب دارای اتصال خانوادهی خوب است.

(ضمنا دادههای مرتبط با ورودی های ۹۹ را مجبور به حذف شدیم زیرا هنوز معدلی در دانشگاه نگرفته بودند و دادهی غلط محسوب میشدند.) توضیح کار:

تمامی این محاسبات با نرمافزار SPSS انجام داده شدهبود.

تحليل واريانس:

واریانس نوعی سنجش پراکندگی است و نشان دهنده ی پراکندگی یک جامعه نسبت به یک موضوع است.هر چقدر این عدد کوچکتر باشد پراکندگی در جامعه کمتر است و جامعه منسجم تر و متراکم تری داریم.

با محاسبه میانگین و واریانس معدل و اتصال خانواده به این نتیجه رسیدیم که واریانس اتصال خانواده بیشتر از واریانس معدل است.

طبق نمودار ها و جداول بدست آمده که در ادامه ارایه میشوند به این نتیجه رسیدیم که افرادی که دارای معدل بالا هستند بیشترشان در دسته اتصال خانواده هارای رابطه مستقیم با هم هستند اما این رابطه تصال خانواده دارای رابطه مستقیم با هم هستند اما این رابطه ۱۰۰ درصدی نیست زیرا با افزایش اتصال خانواده بعضی از جاها معدل ما کاهش می یابد.

ave=	31.68365	
var=	69.90609	اتصال خانواده:
		, ,
	14 20200	
ave=	14.20308	

var=

30.39436

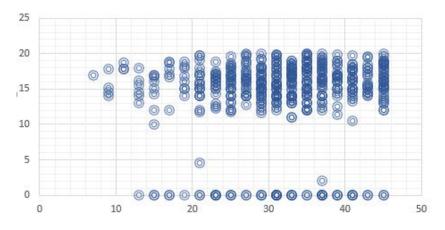
w	,
F-	/- 1~

9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45
15.3	14.5	13.05	11.8	12.6	14.6	14.51	12.8	14.6	15.8	14.7	13.1	14.8	15.9	13.7	15	14.2	15.5	15.52

در این جدول سطر بالا اتصال خانواده است و سطر پایین میانگین معدل دانشجویان در بازه ی مربوطه می باشد. (همه ی نمودار ها و جداول با اکسل بدست آمده اند.)

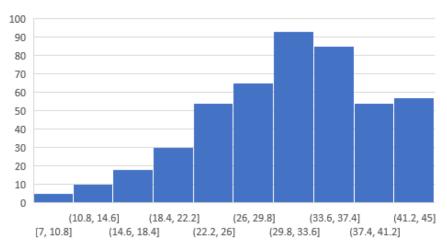
نمودار پراکندگی:

معدل:

نمودار ۳

نمودار فراواني:

نمودار ۴

توضيح كار:

تمامی این نمودار ها و محاسبات با نرم افزار Excel انجام داده شدهبود.

رگرسیون خطی و آزمون فرض:

در این قسمت ما میخواهیم رابطهی خطی بین معدل و اتصال خانواده دارد را پیدا کنیم.

از آنجایی که قصد داریم مقدار معدل را با استفاده از اتصال خانواده بدست آوریم بنابراین y یا متغیر وابسته را آمارهی معدل می گیریم و x و متغیر مستقل را آمارهی اتصال خانواده می گیریم.

جدولع

Model Summary

					Change Statistics					
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.047ª	.002	001	2.24699	.002	.794	1	362	.373	

a. Predictors: (Constant), ارتباط خانواده

R square ضریب تعیین است که درصدی از تغییرات که توسط مدل رگرسیونی بیان شدهاست را نشان می دهد. همچنین می دانیم که هر چه ضریب تعیین بزرگتر باشد، نشان دهنده موفقیت مدل در پیش بینی متغیر وابسته است بنابراین می توان نتیجه گرفت که معدل وابستگی زیادی به اتصال خانواده ندارد. همینطور خطای تخمین ۲٫۲۴۷ محاسبه شده است.

جدول ٧

Coefficientsa

		Unstandardize	d Coefficients	Standardized Coefficients		
Model		В	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	15.263	.464		32.912	.000
	ارتباط خانواده	.013	.014	.047	.891	.373

a. Dependent Variable: معدل

باتوجه به جدول بالا عرض از مبدا معادله خطی بین معدل و اتصال خانواده ۱۵٬۲۶۳ است که همان α است که با خطای ۴۶۴، اندازه گیری شده است. بنابراین معادله خط برابر: شده است و شیب آن نیز ۰٫۰۱۳ است که با همان β است که با خطای ۰٫۰۱۴ اندازه گیری شده است. بنابراین معادله خط برابر:

y = 0.013x + 15.263

باتوجه به این رابطه نتیجهای که میتوانیم بگیریم این است که بطور تقریبی معدل حداقل مقدار ۱۵٬۲۶۳ را خواهد داشت یعنی با توجه به این معادله حتی اگر اتصال خانواده کمترین مقدار خود یعنی صفر را داشته باشد ما معدل ۱۵٬۲۶۳ را داریم که با توجه به بازهبندی که کردیم این یک معدل خوب محسوب می شود.

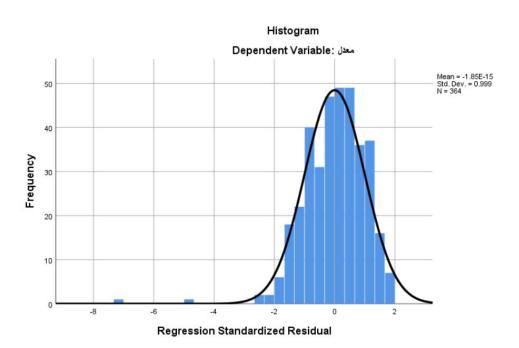
جدول ٨

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	15.3768	15.8306	15.6632	.10511	364
Residual	-15.83056	4.27026	.00000	2.24389	364
Std. Predicted Value	-2.724	1.592	.000	1.000	364
Std. Residual	-7.045	1.900	.000	.999	364

a. Dependent Variable: معدل

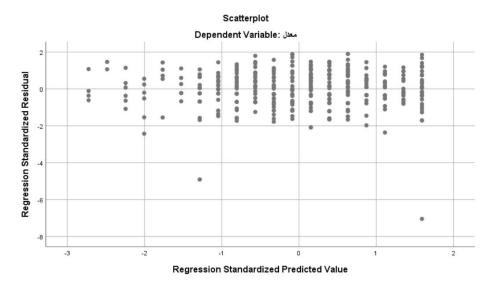
Residuals (باقیمانده) برابر تفاوت بین مقادیر مشاهده شده و مقادیر پیش بینی شدهاست. این مقادیر باید دارای توزیع نرمال و یا نزدیک به توزیع نرمال باشند. نرمال بودن باقیماندهها به این معناست که میانگین اختلاف بین باقیمانده و مقادیر واقعی نزدیک به صفر است. هر چه توزیع باقیمانده به توزیع نرمال نزدیک تر باشد، مدل بهتری خواهیم داشت.

نمودار ۵

باتوجه به نمودار بالا مى توانيم نتيجه بگيريم كه نمونهى ما تقريبا توزيع نرمال دارد.

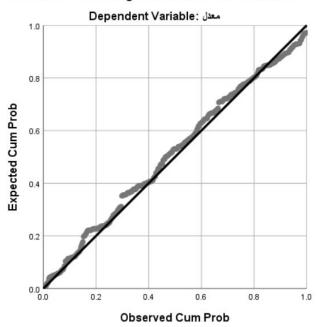
نمودار پراکندگی دادههای واقعی و دادههای پیشبینی شده:

نمودار ۶

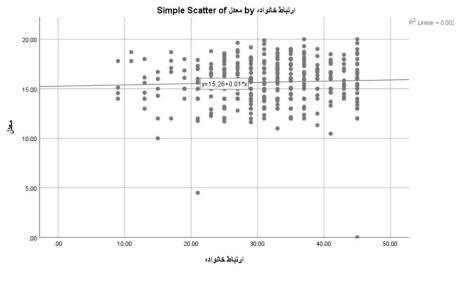
نمودار P-P برای اختلاف دادههای واقعی و دادههای موردانتظار:

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

نمودار ٧

نمودار پرکندگی دادهها و خط رگرسیون:

نمودار ۸

نمودار بالا معادلهی خطی را که بین معدل و اتصال خانواده بدست آوردیم به همراه دادههای اصلی نمونهی خود مشاهده می کنیم. باتوجه به این نمودار مشاهده می کنیم که این معادله با شیبی مثبت در حال افزایش است بنابراین می توانیم از آن نتیجه بگیریم که تقریبا هرچقدر اتصال خانواده قوی تر باشد، دانشجو معدل بالاتری خواهد گرفت و این دو رابطهای مستقیم با یکدیگر دارند ولی از آنجایی که شیب خط بسیار کوچک است می توان نتیجه گرفت که معدل وابستگی چندانی به اتصال خانواده ندارد.

توضيح كار:

تمامی این نمودارها و محاسبات با نرمافزار SPSS انجام داده شدهبود.

:T-Test

در این قسمت اتصال خانواده را به دوحالت خوب و بد تقسیم می کنیم. اتصال خانوادههایی خوب هستند، که نمرهی ۲۷ یا بالاتر از آن را گرفتهباشند و پایین تر از ۲۷ اتصال خانوادههای بد هستند.

فرض ما این است معدل در حالت اتصال خانوادههای خوب بیشتر است.

جدول ٩

Independent Samples Test

Levene's Test for Equality of Variances t-test for Equality of Means 95% Confidence Interval of the Difference Mean Std. Error Sig. Sig. (2-tailed) Difference Difference Lower Upper Equal variances 4.441 .036 -22.410 355 .000 -14.76022 65865 -16.05557 -13.46488 Equal variances not -24.273 171.407 .000 -14.76022 .60809 -15.96053 -13.55992

با مقایسهی حد بالا و پایین مشاهده میکنیم چون حد بالا و پایین هر دو منفی هستند بنابراین از صفر عبور نکردهاست و از آن این نتیجه را میتوانیم بگیریم که در معدل تفاوت وجود دارد زمانی که اتصال خانواده خوب است یا بد.

جدول ۱۰ Group Statistics

	اتصنال خانواته	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
معدل	اتصمال خانواده بد	88	20.5000	4.73917	.50520
	اتصال خانواده خوب	269	35.2602	5.55091	.33845

اکنون باتوجه به نتیجهی بالا که میدانیم تفاوت در دو حالت اتصال خانوادهی خوب و یا بد وجود دارد باتوجه به جدول بالا نتیجه می گیریم که میانگین اتصال خانوادهی خوب بیش تر از اتصال خانوادهی بد است بنابراین فرض اولیهای که کردیم درست است و معدل در اتصال خانوداهای خوب بیش تر و بهتر است.

توضيح كار:

تمامی این نمودارها و محاسبات با نرمافزار SPSS انجام داده شدهبود.

:F-test

جدول ا

ANOVA^a

Mode	el	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	4.010	1	4.010	.794	.373 ^b
	Residual	1827.728	362	5.049		
	Total	1831.738	363			

a. Dependent Variable: معدل

b. Predictors: (Constant), ارتباط خانواده

H0: واريانس ها برابر باشند

H1: واريانس ها نابرابر باشند

در اینجا ملاحظه می شود که با بررسی سطح معناداری($\sin$) و F ، فرض اولیه ی ما رد نمی شود و نتیجه می گیریم که این دو مولفه واریانس برابر دارند زیرا اگر عدد $\sin$ بیشتر از $\cos$ باشد، یعنی واریانس دو متغیر یکسان است و اگر کمتر از $\cos$ باشد، یعنی واریانس دو متغیر یکسان نیست.

	Cha	nge Statistic	s	
R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change
.002	.794	1	362	.373

توضيح كار:

تمامی این نمودارها و محاسبات با نرمافزار SPSS انجام داده شدهبود.

آزمون همبستگی:

در اینجا ما دو نوع ضریب را بررسی می کنیم:

با فرض معدل ۱۴ به عنوان معدل متوسط و ۱۴ به بالا به عنوان معدل خوب مشاهده میشود که به طور میانگین این افراد میانگین نمرهی ۳۱ برای اتصال به خانواده را دارا هستند.

ضریب همبستگی پیرسون که به نام های ضریب همبستگی گشتاوری و یا ضریب همبستگی مرتبه ی صفر نیز نامیده می شود ، توسط سر کارل پیرسون معرفی شده است. این ضریب به منظور تعیین میزان رابطه، نوع و جهت رابطه ی بین دو متغیر فاصله ای یا نسبی و یا یک متغیر فاصله ای و یک متغیر نسبی به کار برده می شود. چندین روش محاسباتی معادل می توان برای محاسبه ی این ضریب تعریف نمود.

ضریب همبستگی پیرسون بین ۱- و ۱ تغییر می کند.

اگر بیان گر رابطه ی مستقیم کامل بین دو متغیر است، رایطه ی مستقیم یا مثبت به این معناست که اگر یکی از متغیرها افزایش (کاهش) می یابد. (کاهش) یابد، دیگری نیز افزایش (کاهش) می یابد.

نیز وجود یک رابطه ی معکوس کامل بین دو متغیر را نشان می دهد. رابطه ی معکوس یا منفی نشان می دهد که اگر یک متغیر افزایش یابد متغیر دیگر کاهش مییابد و بالعکس.

زمانی که ضریب همبستگی برابر صفر است نشان می دهد که بین دو متغیر رابطه ی خطی وجود ندارد.

همین طور در خصوص آزمون همبستگی میتوان نکاتی را بیان کرد:

- ۱) صفر بودن ضریب همبستگی تنها عدم وجود رابطه ی خطی بین دو متغیر را نشان می دهد ولی نمی توان مستقل بودن دو متغیر را نیز نتیجه گرفت. هنگامی که ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر صفر باشد، این متغیرها تنها در صورتی مستقل از یکدیگرند
  که توزیع متغیرها نرمال باشد.
- ۲) همبستگی بین دو متغیر تنها نشان دهنده ی این است که افزایش یا کاهش یک متغیر چه تاثیری بر افزایش یا کاهش متغیر دیگر دارد ولی این همبستگی ضرورتا دال بر رابطه ی علّی بین متغیرها نمی باشد. به طور مثال اگر در یک تحقیق دو متغیر قد و تحصیلات همبستگی مثبت بالایی داشته باشندنمی توانیم نتیجه بگیریم که افراد قد بلندتر دارای تحصیلات بیشتری هستند. بنابراین باید بین مفاهیم همبستگی و رابطه ی علّت و معلولی تفاوت قائل شد. به بیان دیگر ممکن است دو متغیر همبستگی داشته بنابراین باید بین مفاهیم همبستگی و رابطه ی علّت و معلولی تفاوت قائل شد. به بیان دیگر ممکن است دو متغیر همبستگی داشته بالی داشته با در میگر می در این دیگر می داشته با در این دیگر می داند.

باشند ولی لزومی ندارد که یکی از متغیرها علت و دیگری معلول باشد، علاوه براین عوامل متعدد دیگری نیز می توانند بر ضریب همبستگی اثر گذار باشند.

فرض اولیه ی ما بر این است که ضریب پیرسون صفر و فرض دوم عددی به غیر از صفر:

H0: R=0

H1: R≠0

با توجه به محاسباتی که در SPSS انجام شد و در ادامه مشاهده می شود میبینیم که H0 رد می شود و به صورت عملی هم میبینیم که R=0/042 است.

جدول ۴

Correlations					
		نمره اتصال خانواده	معدل		
نمره اتصال خانواده	Pearson Correlation	1	.042**		
	Sig. (2-tailed)		.000		
	N	11546	11546		
معدل	Pearson Correlation	.042**	1		
	Sig. (2-tailed)	.000			
	N	11546	11546		

^{**.} Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول۵

Correlations				
		نمره اتصال خانواده	معدل	
نمره اتصال خانواده	Correlation Coefficient	1.000	.033**	
	Sig. (2-tailed)		.000	
	N	11546	11546	
معدل	Correlation Coefficient	.033**	1.000	
	Sig. (2-tailed)	.000		
	N	11546	11546	

^{**.} Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

در هردو ازمون دیده میشود ضریب هم بستگی بین ۰ و ۱ قرار دارد که نشان میدهد هم بستگی از نوع مستقیم بوده و اینگونه تفسیر میشود که با بالا رفتن نمرهی اتصال خانواده شرایط برای درس خواندن افراد فراهمتر و معدلها هم بالاتر است.

توضيح كار:

تمامی این نمودارها و محاسبات با نرمافزار SPSS انجام داده شدهبود.

تحلیل ریسک:

برای تحلیل ریسک می توانیم نسبت افرادی که وضعیت اتصال خانوادگی خوبی دارند و معدل خوبی دارند را با افرادی که معدل خوبی دارند اما اتصال خانواده کمی دارند را مقایسه می کنیم .

نمره اتصال خانواده از ۹ تا ۴۵ است . حد وسط اتصال خانواده را ۲۷ در نظر گرفته و هر عدد اتصال خانواده ای بالاتر از این عدد باشد را اتصال خانواده زیاد در نظر گرفته و هر عددی که زیر۲۷ باشد را اتصال خانواده کم در نظر می گیریم .

معدل از ۰ تا ۲۰ است پس بالای ۱۴ را معدل خوب و پایین ۱۴ را معدل بد در نظر میگیریم.

طبق جدول بدست آمده که در پایین آورده شده است و فرمول داریم:

RR = (De/Ne) / (Dn/Nn) = (30/255) / (14/109) = 0.91

ست. کاهشی است یعنی اینکه ارتباط اتصال خانواده و معدل کم است. RR < 1

جدول ۱۰

	معدل بد	معدل خوب	
اتصال خانواده زياد	De=30	He=225	Ne=255
اتصال خانو اده کم	<u>Dn</u> =14	<u>Hn</u> =95	<u>Nn</u> =109

طبق نتایج بدست آمده به این نتیجه می رسیم که اتصال خانواده و معدل می توانند بر یک دیگر تاثیر بگذارند اما تاثیر آن بسیار نیست . همان طور که در جدول ۱ مشاهده کردیم با افزایش اتصال خانواده گاهی معدل کاهش می یابد . پس می توان دریابد که ارتباط بین اتصال خانواده و معدل ارتباطی ۱۰۰ درصدی نیست و همیشه با هم ارتباط مستقیم ندارند.

توضيح كار:

تمامی این نمودار ها و محاسبات با نرم افزار Excel انجام داده شدهبود.

نتیجه گیری نهایی:

با توجه به اطلاعات بالا مشاهده می شود که معدل و اتصال خانواده با یکدیگر ارتباطی مستقیم دارند اما این ارتباط و تاثیر زیاد نیست و حتی در مواردی دیده شد که در معدل های بسیار بالا اتصال خانواده در سطح کمتری نسبت به معدل های متوسط قرار دارد، پس نمی توان به طور قطع گفت که کاملا بی تاثیر است.

و همین طور در همه ی مراحل مشاهده کردیم که هر دو معدل و اتصال خانواده تقریبا به صورت صعودی در حال افزایش هستند و از این قسمت نتیجه گرفتیم که رابطهای مستقیم بین آنها برقرار است ولی اگر هر دو را در کنار یکدیگر باهم بررسی کنیم تا تاثیر اتصال خانواده بر معدل را بدست آوریم، نتیجه خواهیم گرفت که تاثیر اتصال خانواده بر معدل کم است.